

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки РДГУ
Кафедра загальної психології та психодіагностики
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра практичної психології та психотерапії**

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 12

Рівне - 2018

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. – Випуск 12. – Рівне: РДГУ, 2018. – 166 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Воробійов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Безлюдна В.І. - кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – кандидат психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонюк О.С. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 5 від 31 травня 2018 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Зміст

Зміст	3
Вступ	6
Альтмарк А. Психологічний аналіз особистісного та професійного зростання майбутніх психологів.....	7
Бакун К. Розвиток соціального інтелекту як чинник успішної адаптації особистості.....	9
Бенещук А. Особливості формування інтелектуальної готовності старших дошкільників до навчання у школі	11
Берестень Т. Експериментальне дослідження впливу середовища на формування поведінки девіантного підлітка	13
Бігун Л. Дослідження мотивації навчальної діяльності молодших школярів.....	15
Бунечко Ю. Вплив рівня домагань на прагнення особистості до самоактуалізації	16
Бутенко С. Значення духовності в розвитку особистості.....	18
Войчук А. Психологія мотивації до навчання учнів	21
Волович М. Образ ефективного лідера у соціальній психології	22
Воробей І. Психологічні особливості формування стресостійкості як фактора успішної учбової діяльності студентів-психологів	24
Гандзюк К. Соціально-психологічні чинники становлення статевої ролі ідентифікації підлітків	26
Главінська Е. Соціально-психологічна адаптація студентів-першокурсників як механізм соціалізації	30
Горбова А. Зміст поняття «життєва перспектива».....	32
Гордійчук О. Причини виникнення професійного вигорання у медичних працівників	34
Іваник С. Особливості прояву агресивності у студентської молоді	38
Ісічук О. Ціннісні орієнтації як складова спрямованості особистості: історіографія проблеми	40
Карпик О. Психологічні детермінанти виникнення конфліктів старшокласників з педагогами.....	43
Коноплицька Ю. Особливості розвитку емоційного інтелекту у підлітковому віці.....	45
Корчакова В. Соціально- відповідальний маркетинг як інструмент психологічного впливу на споживача	47
Кузьмич Г. Психологічні особливості проявів булінгу	50
Лавренчук К. Основні причини виникнення тривожності у молодшому шкільному віці.....	52

Лавренко В. Розвиток пізнавальних процесів у період дошкільного дитинства	54
Левчук А. Смесложиттєві орієнтації як чинник професійного становлення майбутніх психологів	55
Левчук Л. Психологічні особливості визначення готовності дитини до навчання у школі.....	57
Лехкобит В. Динаміка формування рефлексії у майбутніх психологів під час професійної підготовки.....	60
Лехкобит М. Інтернет-залежність підлітків як актуальна проблема сьогодення	62
Лисюк І. Психологічний зміст поняття «самоусвідомлення особистості».....	64
Ліщук І. Психологічні особливості особистісної рефлексії студентів-психологів.....	66
Лоза С. Саногенне мислення та психічне здоров'я особистості.....	68
Лозицька К. Психологічні особливості самоактуалізації студентської молоді	70
Максимчук В. Психологічні особливості вияву лідерських якостей у студентів-психологів	73
Мартинюк А. Емоційний стан старшокласників перед ЗНО.....	75
Марчук М. Психологічні особливості девіантних проявів у ціннісному вимірі особистості	77
Матухно Є. Методи проєктивної психології: можливості та перспективи	80
Мельник І. Вплив емоційних станів тривоги та страху на особистість	83
Мирончук Д. Вплив стилю сімейного виховання на міжособистісні стосунки підлітків	85
Мислінчук Ю. Дослідження соціально-психологічних особливостей здатності особистості до емпатії.....	88
Михайлова І. Вплив мікросоціуму на формування самооцінки.....	91
Намлієва Г. Особливості особистісних змін військовослужбовців внаслідок участі в АТО	94
Недільська А. Формування психологічної готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності	97
Нетреба С. Теоретичний аналіз соціально-психологічної адаптації особистості	100
Нечидюк М. Особливості застосування арт-засобів в системі розвитку емоційного інтелекту	102
Одейчук І. Фізіологічні та психологічні симптоми стресу як загального адаптаційног осиндрому.....	104
Олійник К. Психологічні особливості впливу емоційного вигорання на професійну діяльність в дорослому віці	106

Онисковець Б. Мотиваційні чинники перфекціонізму сучасної студентської молоді	108
Остапенко М. Дослідження типів темпераменту у сучасних студентів	110
Першко О. Екологічні цінності як чинник особистісного ставлення підлітків.....	113
Погулясва М. Психолого-педагогічні чинники розвитку творчого потенціалу особистості студента у процесі навчання у ВНЗ	115
Похильчук А. Психологічні особливості самооцінки чоловіків та жінок	117
Прокопович І. Психофізіологічні складові творчого потенціалу особистості.....	119
Работій М. Модель розвитку позитивної «Я-концепції» майбутніх практичних психологів	121
Рєбій І. Експериментальне дослідження взаємозв'язку особистісної рефлексії та креативності	124
Речун Н. Психологічні чинники конфліктної поведінки у юнаків	126
Рудь О. Взаємозв'язок рівня емоційного інтелекту із допінг-стратегіями особистості.....	129
Савгира В. Особливості ставлення дітей старшого дошкільного віку до батьківських вимог і заборон	131
Сардарян М. Психологічні особливості творчої особистості.....	134
Свінтозельська К. Особливості впливу Я-концепції на професійне самовизначення старшокласників	137
Солодка В. Експериментальне дослідження проблеми саморегуляції як важливої функції психіки людини	139
Строїнська Д. Психологічні особливості кропінь-стратегій особистості	141
Сукнацька А. Самотність і особливості її переживання в юнацькому віці ...	144
Товстун Р. Заздрість як соціально-психологічний феномен	147
Хомік Т. Психологічний аналіз проблеми стресостійкості студентів у сучасній психологічній науці.....	149
Чебан Д. Мотиви, які сприяють успішному навчанню студентів.....	151
Чмелюк Т. Формування та розвиток моральних якостей дошкільників засобами казкотерапії	152
Шахрайчук І. Психологічні основи формування структури цінностей сучасної молоді	154
Широких А. Роль самоідентифікації у життєвому проектуванні особистості.....	157
Якимчук М. Комунікативна креативність як компонент самопізнання індивіда	158
Марценюк А. Психологічні особливості ставлення до сексу в особистості у періоді ранньої дорослості	161

Романюк В. Функціональні резерви організму та здоров'я людини..... 165

Таблиця 1

Зовнішні мотиви	Внутрішні мотиви
Загроза й очікування покарання	Інтерес до знань та процесу х здобуття
Очікування винагороди за успіхи	Розуміння ролі знань у самореалізації
Морально-психологічний тиск (батьків, педагогів, однолітків тощо)	Допитливість, розширення світогляду
Намагання уникнути неприємностей	Бажання підвищити культурний рівень
Очікування на майбутні блага	Потреба у новій інформації

Так, вважаємо за необхідне створювати систему поступового переведу зовнішніх вимог у внутрішній план дітей, постійно викликаючи пізнавальні мотиви їх навчальної діяльності. У молодшому шкільному віці тільки починається поступовий перехід до цілеспрямованої діяльності [8, с. 37].

Список використаних джерел

1. Пінська О. Професійна мотивація як засіб підвищення ефективності навчальної діяльності студентів / О. Пінська // Проблеми трудової і професійної підготовки. – 2009. – Випуск 14. – С. 111-115.
2. Єрохін С. А. Концепція професійної мотивації студентів як фактору конкурентності на ринку праці / Єрохін С.А., Нікітін Ю.В., Нікітіна І.В. // Юридична наука. – 2011. – № 1. – С. 20-28.
3. Анцыферова Л.И. Принцип связи психики и деятельности и методология психологии / Л.И. Анцыферова // Методологические и теоретические проблемы психологии. - М. : Наука, 1969. – 117с.

УДК 159.9.001.5

ОБРАЗ ЭФЕКТИВНОГО ЛИДЕРА У СОЦИАЛЬНИЙ ПСИХОЛОГИИ

Волович Максим, здобувач вищої освіти, МЕНУ ім. акад.

С. Дем'янчука

Керівник: Михальчук Ю. О., кандидат психологічних наук, доцент

Напевно, кожен мріє стати лідером, але кожному також відомо, що стати ним не так просто. Для того, щоб здійснювати ефективне лідерство і, власне, бути успішним лідером, потрібно володіти унікальним інструментарієм роботи з людьми, котрий сьогодні прийнято називати «лідерські якості особистості».

Взаємовідносини лідера та його підданих завжди привертала увагу багатьох поколінь філософів. Правителів давнини, особливо, якщо вони були

успішними, зазвичай наділяли божественними, надлюдськими здібностями, тим самим підкреслювали їх відмінність від інших, простих людей. Описуючи найбільш важливі події того часу, філософи Геродот і Плутарх, перш за все, говорять про діяння великих полководців, відзначаючи їх надзвичайний розум, дух, міцну волю, тощо. Тобто, вже тоді з'являвся перший інтерес до особистісних якостей вождів, і всіх тих, хто має владу.

Визначення поняття «лідер» ще 1948 р. дав провідний світовий фахівець в галузі досліджень лідерства Р. М. Стогділл. Лідер – це людина, яка береться за справу сама або розподіляє завдання між членами групи так, щоб кожен з них міг виявити ініціативу. Це людина, яка бачить конкретну мету та шляхи її досягнення, а також має достатньо сил і можливостей це зробити [2]. Слово лідер означає «той, хто веде за собою, очолює». Лідер (англ. leader – провідник, той, хто веде, керівник, вождь, командир) – особистість, яка користується беззастережним авторитетом і повагою з огляду на свої видатні індивідуальні людські, інтелектуальні або фахові якості [1].

Станом на сьогодні сформовано і обґрунтовано вісім теорій, що пояснюють феномен лідерства. І не дивлячись на те, що з них лише дві, а саме, теорія «Великої людини» і теорія «Характерних рис», наголошують на домінуючій ролі психологічного портрету особистості лідера, і при цьому, всі інші фактори вважають другорядними, абсолютно всі дослідники лідерства визнають необхідність наявності певних особистісних рис в образі успішного лідера [1].

Варто розглянути психологічний портрет ефективного лідера запропонований професором Уорреном Беннісом. Науковець виокремив шість базових якостей лідера [4]: цілеспрямоване бачення – чітке розуміння своїх цілей і дій як фахівця та як особистості, здатність демонструвати наполегливість при невдачах та падіннях; внутрішня пристрасть – бажання користуватися тими можливостями, які надає життя, відповідними з досить своєрідним захопленням певним покликанням, професією чи манерою поведінки; особистісна цілісність – похідне від знання людиною самої себе, ширості та зрілості; знання своїх сильних та слабких сторін, вірність своїм принципам, бажання та уміння навчатися в інших людей та працювати з ними; довіра (надійність) – здатність викликати довіру в інших людей; допитливість – прагнення до самопізнання та самовдосконалення; сміливість – готовність свідомо ризикувати, експериментувати роботи щось нове.

Як ми бачимо, для того, щоб якісно впливати на кожного учасника певного колективу та роботу групи в цілому, потрібно володіти рядом особливостей, ступінь розвиненості яких і визначатиме ефективність лідера.

Важливість правильно підібраних особистісних рис для успішного лідерства підкреслює професор Бенніс, даючи короткий курс порад, як стати

справжнім лідером: будьте самим собою; визначте, що вам краще за все вдається; оточіть себе професіоналами, і поведіться з ними так, як би ви хотіли, щоб поводитися з вами; будьте не диктатором, а диригентом; визначитись з однією-двома головними цілями; порадьтеся зі співробітниками, як краще досягти наміченого; похваліть їх за це [3].

Сьогодні попит на лідерство зростає вразі. Як маленькі підприємства, так і великі корпорації – усіх вимагають від свої працівників рішучості, ініціативності, готовності брати відповідальність і вести людей за собою, вимагають від них лідерства. Саме тому, бажання розвивати в собі лідерські якості – є першим кроком на шляху до успіху, проте, важливо пам'ятати, що бути лідером – це означає щодня працювати над собою, і приносити користь іншим.

Список використаних джерел:

1. Дзвінчук Д. І. Лідерство в управлінській діяльності : [збірник навчально-методичних матеріалів] / Д. І. Дзвінчук, В. М. Кушнірюк. – Івано-Франківськ. – 2012. – 80 с.
2. Сергеева Л. М. Лідерство : [навчальний посібник] / Л. М. Сергеева, В. П. Кондратьєва, М. Я. Хромей. – Івано-Франківськ. : «Лілея НВ», 2015. – 296 с.
3. Ходаківський Є. І. Психологія управління : [підручник] / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 664 с.
4. Кричевский Р. Л. Психология лидерства : [учебное пособие] / Р. Л. Кричевский. – Москва – 2007. – 452 с.

УДК 159.944.4:378

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ЯК ФАКТОРА УСПІШНОЇ УЧБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ - ПСИХОЛОГІВ

Воробей Ірина, здобуває вищої освіти, РДГУ

Керівник: Ставицька О. Г., канд. псих. наук, доц.

Сучасні умови життя змушують людину постійно відчувати на собі стресогенні впливи. І тому внутрішньо – інтегральні ресурси, що дають можливість швидко долати негативні впливи зовнішнього середовища визначають успішність нашої діяльності в інформаційно - глобалізованому світі. Стресостійкість юнацької особистості виступає конгломератом фізіологічних, психічних та поведінкових механізмів які починають взаємодіяти в стресових умовах та безпосередньо впливати на діяльність.

Наукове видання

**Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства**

Випуск 12

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Підписано до друку 1.06.2018 р.
Формат 60x80/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 13,8. Тираж 150 прим.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету